

Fucking Åmål

Skål för Åmål. Expressen Fredag förfestade med skådisarna i höstens film

TROLLHÄTTAN

Finns det saker du skulle vilja göra men som du inte vågar? Se Fucking Åmål. Efteråt känns ingenting omöjligt.

Det finns ett talessätt som lyder "Det är alltid något sa han som kom till Åmål". Det är vad Åmål är för de flesta - alltid något, men ingenting speciellt. Förrän nu.

Fucking Åmål (det är ur repliken "Varför måste vi bo i fucking jävla kuk-Åmål" som titeln uppkommit) är Lukas Moodyssons, 29, första långfilm, och den har satt Åmål på kartan.

- Jag har aldrig varit i Åmål, jag vet att det är pinsamt att erkänna det, men det är ju så! säger Alexandra Dahlström, 14.

Hon försöker lära sig att gå i sin mammas högklackade skor i en stor lägenhet på Österlånggatan i Trollhättan. Hon ska på sitt livs första världspremiär av en film där hon själv spelar huvudrollen.

En efter en kommer de till lägenheten, unga, nervösa skådespelare och statister, lyssnar på Bad Cash Quartets senaste singel ("Den är så pubertal" säger Alexandra) och dricker svag cider.

För det är i Trollhättan, i "Trollywood", som Fucking Åmål spelats in. Inte ens scenerna där filmens Elin (Alexandra) och Agnes (Rebecka Liljeberg) hänger vid Åmåls kommuns välkomstskylt, som känns igen från filmaffischen, är inspelad i Åmål. Man lät tillverka en exakt kopia av Åmål-skylden.

Det finns en fortsättning på det där talessättet om Åmål. Det är Åmålborna själva som brukar lägga till "...men han sa fan ingenting när han kom till Säffle".

- Filmen borde heta "Fucking Säffle" efter grannkommunen i stället, säger Lukas, som skrivit filmens manus och också regisserat.

- Jag blev besviken när jag kom till Åmål första gången, det var för idylliskt. Jag tittade på alla fina trävillor och tänkte att "här kan man ju inte ha några problem". Säffle är lite hårdare.

Men efter ett besök på fritidsgården visade det sig att Åmåls ungdomar

så klart inte var något undantag. De blev olyckligt kära, blev ihop, hade tråkigt, hade kul, längtade bort, hatade allt... Allt det där som Elin och Agnes också känner. Och som även de som bor i Trollhättan känner.

Bortsett från till Alexandra och Rebecca, som är från Stockholm, så gick filmens övriga roller till unga från Trollhättan. Mathias Rust, 16, är filmens Johan, och ett år äldre Stefan Hörberg fick spela Markus. Båda är uppvuxna i Trollhättan, och Fucking Åmål har faktiskt förändrat deras liv på riktigt, det är ingen klyscha.

Det finns en scen i filmen som ger en bild av den inställning som är så vanlig bland unga, inte minst i småstäder. Alexandra och systemen Jessica är på Markus hockeyträning, Jessica klagar på Markus och Alexandra undrar varför de överhuvudtaget är ihop? Efter en stunds tvekan svarar Jessica att de är ihop "för att det bara är så".

Det är mycket som "bara är så" när man är ung och ska skaffa sig ett liv. Ofta görs saker av bara farten, just för att det "bara är så". Det är lätt att välja den väg som andra, och man själv, förväntar sig - i stället för att se längre och försöka nå sin dröm.

Stefan gick barn- och fritid på gymnasiet. I dag har han hoppat av, delvis på grund av filmen. Nu vill han studera drama och flytta till Stockholm.

- Filmen var min dröm som gick i uppfyllelse. Jag hade aldrig trott att jag skulle kunna bli en skådespelare tidigare, men jag har alltid drömt om det.

Samma sak gäller Mathias.

- Jag tänkte jobba på sjukhus, men nu vill jag också satsa. Det kommer att bli assvårt, det är så många som är grymma, men det är ju det jag vill göra. Om jag får välja i hela världen.

Innan jag åkte till lägenheten i Trollhättan frågade jag en kompis vad han visste om Lukas Moodysson.

- Han var hipp i Stockholm för några år sedan, gick på DI och gjorde några kortfilmer. Och så skrev böcker som tjejer gillade, blev svaret.

Lukas ler när han hör det.

- Jag har också märkt att tjejer gillar mina böcker, antar att det ger dem chansen att få läsa om killar som är olyckligt kära - känsliga killar, liksom.

Alexandra hälsade på Lukas hemma hos honom i Malmö för en tid sedan,

och ville läsa hans roman Vitt blod. Lukas vägrade att ge Alexandra boken, fastän hon låg på golvet och nästan grät. Lukas var stenhård.

- Men jag läste den ändå, säger Alexandra.

- Jag tycker inte om mina böcker. Jag sa till skådespelarna att om de nödvändigtvis måste läsa dem, fick de göra det efter inspelningen. Jag var nämligen rädd för att de skulle tappa allt förtroende för mig efteråt, säger Lukas.

Lukas i sin tur hyser ett stort förtroende för sina unga skådespelare, det märks. Filmens "coola gäng", Elins kompisar i filmen, är alla från Trollhättan. Deras värld har också växt en bit över småstadens norm efter att få vara med i Fucking Åmål. De skulle också vilja testa på skådespeleriet lite mer.

- Sa dom det? Vad kul! säger Lukas och ser alldeles, alldeles jätteglad ut.

Mathias och Stefan är lika sålda på Lukas som han är på dem.

- Lukas är en kompis. Det var det som var det bästa med teamet, att det inte var någon tjurgubbe med.

Strax efter sju är lägenheten på Österlånggatan full med folk. De flesta har varit med i Fucking Åmål och är nervösa. Det smygröks en hel del cigaretter. Klockan 19.50 håller Lukas tal. Skådespelare och statister ligger i soffor och belamrar borden och ger varandra blickar över rummet och fnissar.

- Nu när alla är samlade vill jag tacka er allihop. Jag är himla nervös för vad ni ska tycka, men det är faktiskt... Det är faktiskt en väldigt bra film. Jag hoppas så väldigt mycket att ni ska tycka om den.

Lukas berättar att det sägs att Robyn (filmen avslutas med hennes Show me love), har fått en videokopia på Fucking Åmål och att hon älskar den. Skådisarna vrider sig förläget.

Lukas höjer slutligen sitt glas.

- Skål för... Åmål.

Alla höjer sina glas med cider och sedan går vi på världspremiären av Fucking Åmål i Trollhättan. Det är en liten premiär för att vara en värdspremiär. Coola tjejjänget sitter längst bak.

Erica Carlson, 17, har en större roll som Elins syster Jessica. Efter filmen - det är första gången hon ser den - strålar hon med en röd ros i handen. Hon vill också snart flytta från stan, till Stockholm eller Göteborg, och också Erica vill fortsätta med film och teater.

Hon och hennes kompis ska ut i kväll, det finns några ställen att välja på, men såklart är de inte tillräckligt många.

Och så säger de det där som antagligen de flesta tonåringar kommer att ha sin egen variant på, (beroende på var de bor) när tristessen blir för stor, och efter att ha sett Fucking Åmål.

- Varför måste vi bo i FUCKING JÄVLA KUK-TROLLHÄTTAN?

Fucking Åmål handlar om...

... Elin som hånglat med 70 000 killar och som längtar efter att något ska hända.

... storasyster Jessica som är ihop med Markus fastän hon blir arg på honom i bland.

... Johan som är kär i Elin.

... Agnes som inte har några kompisar och som är så kär i en person, så att hon håller på att dö på riktigt.

Lukas...

... hoppade av gymnasiet när första diktsamlingen Det spelar ingen roll var blixterna slår ner blev antagen. Det var 1987 och Lukas var 17 år.

... har utöver det gett ut följande böcker Och andra dikter (1988), Evangelium (1989), Vitt blod (1990), Kött (1991) och Souvenir (1996).

... har gått DI (Dramatiska institutets regiutbildning) och har gjort kortfilmerna Det var en mörk och stormig natt (1994), En uppgörelse i den undre världen (1995) och Bara prata lite (1997).

... regisserat Broder Daniels video till Work.

... har skrivit en serie ihop med Peter Birro som i framtiden kommer att sändas i TV.

Rebecca...

... gjorde sitt första filmjobb som nioåring i adventskalendern Sunes jul..

... har en roll i Längtans blå blomma som visas på TV på måndagar, och hon spelar just nu i pjäsen Casa Balkan på Stockholms Stadsteater.

... är ihop med David Flamholc, som precis gjort Livithm med Johan Widerberg.

Alexandra...

... upptäckte Lukas i filmen Sanning och konsekvens där hon gjorde en biroll.

... kan du se i ett framtida avsnitt i nya TV-serien S:t Mikael.

... skriver gärna dikter.

INFO

Kommun: Åmål.

Storlek: 481 km².

Antal innevånare: 13 067 (den 13 juni 1998) varav 849 är i åldern 16-18 år.

Slogan: Åmål vid Vänern.

Valet 98: 76,4 procent av de röstberättigade i Åmåls kommun röstade i valet till kommunfullmäktige i september. Så här fördelades rösterna: Socialdemokraterna 40,2 procent, centern 26,8 moderaterna 12,6, kristdemokraterna 7,7 miljöpartiet 4,2, medborgarpartiet Åmål 3,4, folkpartiet 3,0, vänsterpartiet 1,9.

Ekonomi: Medelinkomsten i Åmål är lägre än i landet i genomsnitt. Kommunalskatten är ungefär två kronor högre än genomsnittet i landet.

Web-sida: www.amal.se

Detta händer i helgen:

Lördag: Praise-Party med ungdomar från hela Dalsland från 21.00 i Sion-kyrkan.

Söndag: Hästägardagen på Åmålstravet. Drive in bingo vid Vikensborg klockan 15.30.

Text: JONNA BERGH

Foto: LENNART REHNMAN